

Posudek na diplomovou práci Moniky Krejčové „Charakteristické odlišnosti ve vyrovnávání se s rozchodem u lidí s rozdílnou časovou perspektivou“

Diplomová práce Moniky Krejčové je věnována tématu, jež nepatří mezi diplomovými pracemi v ČR k nejfrekventovanějším. Jde však nepochybně o perspektivní a odborně velmi zajímavé téma. Diplomová práce je vnitřně členěna na teoretickou a empirickou část. Teoretická část (46 str.) je dále strukturována do tří hlavních kapitol, jež jsou bohatě členěny do četných podkapitol. První kapitola představuje téma časové perspektivy, uvádí přehled hlavních přístupů k psychologickému vnímání času, představuje koncepte časové perspektivy a uvádí hlavní přístupy k časové perspektivě s důrazem na koncepci časové perspektivy P. Zimbarda. Druhá kapitola je věnována otázkám vyrovnávání se s partnerským rozchodem. Shrnuje faktory ovlivňující proces vyrovnávání se s rozchodem, představuje pojem „coping“, uvádí hlavní osobnostní charakteristiky ovlivňující coping a představuje copingové strategie včetně jejich klasifikace a diagnostických nástrojů sloužících k jejich měření. Ve třetí kapitole autorka uvádí souvislosti mezi časovou perspektivou a vyrovnáváním se s rozchodem.

Výzkumnou část práce (39 str. + přílohy) tvoří šest hlavních kapitol. První z nich (celkově čtvrtá) představuje výzkumné cíle a výzkumné hypotézy. Pátá kapitola je věnována designu výzkumu a popisu použitých metod (české verze metod „Zimbardo Time Perspective Inventory“ a „Brief COPE“). Šestá kapitola přináší informace o výzkumném souboru a procesu sběru dat a sedmá kapitola je věnována zpracování dat a výsledkům výzkumu. Osmá kapitola přináší diskusi a závěrečná, devátá kapitola uvádí závěr a možnosti aplikace výsledků.

Diplomová práce je sepsána přehledně a srozumitelně, dobrou češtinou a na velmi dobré úrovni odborného jazyka. Vychází z rozsáhlého a relevantního souboru domácí i zahraniční odborné literatury, s níž tvůrčím způsobem pracuje. V empirické části předkládá projekt, ověřující u souboru 237 respondentů (125 žen a 112 mužů o průměrném věku 26,9 roku) celkem 10 formulovaných hypotéz. Výsledky empirické části práce zaměřené na vztah mezi časovou perspektivou a vyrovnáváním se s rozchodem jsou nepochybně přínosné a zajímavé.

K práci mám následující připomínky:

1. V diplomové práci obhajované na katedře psychologie FF UK bych očekával v teoretické části textu jednoznačnou převahu citací primárních literárních zdrojů nad zdroji sekundárními (např. str. 10, 11, 13, 14, 32 atd.).
2. Specifických koncepcí individuální resilience dospělých je v literatuře popsáno mnohem více, než uvádí autorka na str. 34 -35 (viz např. koncepce flow a optimal experience amerického psychologa maďarského původu M. Csikszentmihalye, koncepce Fortigeneze D. Strümpfera, koncepce Ego-resilience J. Blocka, koncepce flexibility F. Bonda nebo koncepce rozkvětu osobnosti („flourishing“) v pojetí amerických psychologů C. Keyese, E. Dienera a M. Seligmana).
3. Výsledky empirické části práce jsou nepochybně ovlivněny jednak způsobem sběru dat, ale zvláště složením souboru respondentů, v němž výrazně převažují účastníci mladšího věku a vyšší úrovně vzdělání. Přesto, že autorka na str. 74 uvádí s oporou v literatuře, že rozchod je „běžný zvláště u adolescentů a lidí v mladém dospělosti“, nelze opominout skupinu psychologicky velmi zajímavých případů rozpadů dlouhodobých až celoživotních vztahů, „věčných milenců“ atd., k nimž dochází ve vyšším věku, kdy lze předpokládat, že na rozhodování o dalším pokračování či ukončení vztahu se podílí mj. též koncentrovaná životní zkušenost.

Závěr:

Přes uvedené připomínky hodnotím diplomovou práci Moniky Krejčové pozitivně. Autorka prokázala schopnost samostatně vymezit výzkumný problém, analyzovat jej a ve výzkumné studii ověřit jeho podstatu. Diplomová práce Moniky Krejčové splňuje požadavky kladené na tento typ prací na FF UK v Praze, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení mezi stupni „výborně“ a „velmi dobře“ podle průběhu obhajoby.

